

Հաղորդագրող հասցիայի 2-րդ
համարի վրա ձեռնարկ կ'ընեն
կրթական օրհանգրվանը
կենտրոնի պարտադիր բեղին 60
Այլը արվելը 35
Կենտրոնի բեղին 85
Այլը արվելը 45
Բարձրագույն պարտադիր 80
90 դրոշմով քաղաքային 80
դրոշմով գաղափար օրհանգրվանը
15 կիլոգրամ 60 քր. արք

ՄԵԶԵՄՈՒՄԻ

50 րարս

ԱՒՊԱՐ

50 րարս

جمهورية اخبار
كادوغل قديم جاده-ی نومر 75
DIRECTION
DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAH
Grand'Rue de Péra 65

Հաղորդագրողի անունը իրեն թողնելու և թողնելու օրհանգրվանը — Իտալիայից Պեդրոլոնի անունով փոխարինվել է 65

ԱՍԻԹԱՆԻ 12 07-08 1900

ԳԱՍՊԱՐ ԱՍՊԱՐ

— Ի՞նչ խորհուրդներ խորհուրդներ կը
կարգադրենք մեր հայությանը, քովի եկողն
ալ չեն տեսներ. կարգադրենք կարգա-
դրեն տեսներ, վարդապետ մի պիտի
ըլլա՞նք:

Վարդապետներ. — Օ՛հ, հրամայե՛ք
Գասպար արքային, ներկայից անու-
շաղիքներն, «Մեծամասնության»
ընդերքը կը կարգադրեն. Ի՞նչ ընենք
անուշիկներն վրանիս է, վարժապետ, այ-
սինքն՝ վարժապետ կամ վարժապետ
պիտի. ամեն մարդ մէյնիկ գործ ու
պաշտօն կ'ունենայ, մերն ալ կար-
գալ զրեւել և սորվեցնել է:

Գասպար. — Ի՞նչ օգուտ կայ, վար-
ժապետ, իրադիր կարգադրեն:

Վարժ. — Շէնքով շնորհքով լը-
րագիրներն մարդուն արտին ու մըտ-
քին կը թելեն և ժողովրդաց երկրորդ
վարժապետն կը սեպուին:

Գասպար. — «Մեծամասնության» այդ ըսած
հանգամանքն ունի՞ր միթէ:

Վարժ. — Անշուշտ. միայն թէ
աւելի արժանաւայելի դերք մը տա-
լու համար պէտք է աշակցել խում-
բադրապետներ, որովհետեւ որչափ
զիտեմ գործին բոլոր ծանրութիւնը՝
միայն խմբադրապետներ վրայ կը մը-
նայ և ուրիշ մասնակցողներ չեն գըտ-
նուիր:

Գասպար. — Տէ՛ր ողորմա՛հ. Ի՞նչ
ընել է միտակ խմբադրապետներ վը-
րայ կը մնայ այս ծանր գործը և
մասնակցողներ չեն գտնուիր. նիւ-
թապէս և բարոյապէս օգնելու կա-
րող աշխարհականներն մէկդի թո-
ղուք, ես կ'իմանամ որ Պոլսոյ մէջ
չա՛տ մը վարդապետներ ունինք, ու-
րոնք կարող գրելներ են. Ինչո՞ւ չեն
գրեր:

Վարժ. — Շիտակը մեծ ամսթ է
մեզի համար որ, Հասարակութիւն-
նիս, կամ Կաթոլիկոսարան ու Պատ-
րիարքարանիս օրական կանոնադր
և պաշտօնավայել թերթ մը չունենան
որ մեծ ծառայութիւններ կրնայ մա-
տուցանել թէ՛ մայրաքաղաքին և
թէ՛ դաւաճներուն մէջ. բայց յու-
սանք և խնդրենք որ նախաձեռնու-
թեամբ մեր Սրբազան Կաթողիկոս-
քին, ինչպէս մեր կրօնական, եկե-
ղեցական, դպրոցական, նիւթական
ու բարոյական ամեն գործերը, նոյն-
պէս Հասարակութեան այս թեր-
թին ալ պաշտօնավայել դերք մը կը
սրուի, մանաւանդ հիմայ՝ որ Պատ-

րիարքարանը ուրիշ հանգէս մը չի
հրատարակեր:

Գասպար. — Աստուած լսէ:

Վարժ. — Այն ատեն կը տեսնե-
ս որ այս մեր լրագիրն ալ առաջնա-
կարգ թերթ մը կը լըլայ և օրը օրին
լուրերը կրնայ հաղորդել:

Գասպար. — Այս անգամ տեսնենք
Ի՞նչ նոր լուր կայ:

Վարժ. — Ձերն, այսինքն ձեռնա-
տանի կուր:

Գասպար. — Ձերն, ձեռնաստանի կը-
ռիւր Ի՞նչ ընեմ. մենք մեր մեծա-
տանին նայինք, մեզի օգտակար բան
մը կա՞յ:

Վարժ. — Կա՛յ, կա՛յ, աչքդ լո՛յս,
Գասպար արքային. Աղղային լուրե-
րուն մէջ կ'ընէ թէ Պոլսի գաղութող
թերթերու եպիսկոպոսները իրենց
վիճակները վերադարձան:

Գասպար. — Վե՛րջապէս... էյ այս-
չափ ատեն Պոլսի կենտրոն Ի՞նչ ըրին:

Վարժ. — Նոր Կաթողիկոսը օձե-
ցին, նոր եպիսկոպոսներ ընտրեցին,
Սիւնհադս ըրին և նորանոր կարգ-
կանոն դրին թեմերուն բարեկար-
գութեանը, եկեղեցեաց պայծառու-
թեանը համար:

Գասպար. — Սակայն ո՛չ դրած կա-
նոններն կ'իմանանք և ո՛չ ալ ը-
րած բարեկարգութիւններն. Ի՞նչ
գիտնամ, մեր պզտիկ ատենէն սկըս-
եալ կը յիշուին նիւթից, եփեսոսի և
ուրիշ ժողովներուն և մեր Ս. Սահա-
կայ կանոնները, որոնք եթէ ուզենք
կրնանք կարգաւ բայց վերը յիշած
Սինոդներուն կանոնները:

Վարժ. — Այո՛, արդարացի գի-
տողութիւն մ'է՛ք ըրածք, և այդպէս
ալ կ'ընեն մինչ այս օրս, մանաւանդ
Երոզայի մէջ, երբ եկեղեցական ժո-
ղովք մը կը կազմեն և կանոնները Ս.
Աթոռէն կը հաստատուին ու կը վաւե-
րացուին, ան ատեն կը հրատարակուին
և ամենքը կրնան կարգաւ ու տեղե-
կանալ. բայց պէտք է գիտնա՞ս որ՝ այն
ժողովրդաց և մեր մէջը մե՛ծ տարբե-
րութիւն կայ, այսինքն անոնք կրօ-
նական մասին աւելի կը թուա՞ն, լուսա-
միտ և պարտաճանաչ, հոգեւոր հեղի-
նակութիւնը յարգող և իրենց ինկած
սահմանէն անդին չանցնող անձինք-
ներ են. սակայն մեր ժողովուրդը...
Արդեօ՞ք քանի՞ քանի՞ անպատեհ
գիտողութիւններ, անհիմն կարծիք-
ներ, և յանգուզն գաղաղութիւններ
չպիտի ընէին, և ո՞վ գիտէ ինչե՛ր
չպիտի ընէին, որը կարծի, որը եր-
կայն կապելով. մանաւանդ թէ՛ ոտ
սիւալ ըմբռնումն կայ շատերուն դա-
ղափարին մէջ որ՝ հին Հայրապետե-
րը Ի՞նչ ժողովներ, Ի՞նչ կանոններ որ

դուստրած և դրած են, միայն զա-
նոնք պէտք է վաւերական ճանչնալ և
ընդունել և անոնց դրած կանոններէն
աւելի կամ պակաս ընդունելու չէ.
և ընդհակառակը իբրեւ թէ հիմակ-
ուան Ուղղափառ Հայրապետներն
նոյն իշխանութիւնն ու ազդեցութիւն-
նը չունենային, ասոնց դրած կանոն-
ները, գումարած օրինաւոր ժողով-
ները նախնեաց ազդեցութիւնն ու
կորովը չունին. Աստի կը տեսնե՞ս
սիրելի Գասպար արքային որ՝ դեռ
մեր ժողովուրդը ատանկ հրատարա-
կութիւնները լըջօրէն գնահատելու
և ըստ արժանոյն ճանչնալու և մար-
սելու կարող չէ:

Գասպար. — Է՛, ե՞րբ կարող պիտի
ըլլայ:

Վարժ. — Այն ատեն, երբ մեր
զաւակներուն կը թուրեմանք պէտք
եղած խնամքը կը տանինք, զանոնք
լաւ և բարեկարգ վարժարաններ դը-
նելով, ընտիր վարքն ու բարքը փո-
ճուած դաստիարակներու կը յանձ-
նենք. որովհետեւ անոնք պիտի կաղ-
մեն յետոյ մեր ժողովուրդը:

Գասպար. — Ո՛հ, անտիկ է նէ, դեռ
հազարաւոր անպատեհ կ'ուղէ.
Ի՞նչ օգուտ ես չի տեսնելս վերջը.
և այդ կը թուրեման գործը ձեզի կը
վերաբերի ձեր անունին համեմատ,
ինչպէս մեր խօսակցութեան սկիզբը
մեկնեցիր:

Վարժ. — Մենք ալ այդ բանին
համար կ'աշխատենք զիչեւ ու ցո-
րեկ. մենք մէկ կողմէն, Միթիար-
եանք մէկալ կողմէն, Երոզայի
զանազան Ուսումնական կրօնաւորներ
միւս գիւն, ամենքս ալ սոյն բարի
նպատակաւ. Աստուծոյ հաճոյ և Ս.
Եկեղեցւոյ արժանաւոր դաւակներ,
ազդին պատուաբեր, Օսմանեան հզօր
Տէրութեան հըռ և հաւատարիմ ժո-
ղովուրդ պատրաստելու կը հոգնենք,
վարժելով մեր յառաջդիմասէր Օ-
ղոստափառ Սուլթանին առաձեռնը-
նորհութիւնները և առատապարգեւ
զթուրութիւնները:

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՉ

Ուսումնարանը պիտի վերաբացուի ա-
ռաջիկայ Սեպտեմբեր ամսոյն 15-ին, Ուրբաթ
օրը. Դասախօսութիւնները պիտի սկսին
Սեպտեմբեր 15-ին, Երկուշաբթի:

Ընդունելութեան պայմաններուն տե-
ղեկանալ փափաղող պատուական աղգա-
յինք կրնան երեքաթիւր և Ուրբաթ օրե-
րը, մինչեւ կէս օր, զիսկ Ուսումնարանը,
Ենչիւ փողոց, թիւ 1, Բերա:

Բերա, 24 Յուլիս 1900

Տնօրէնութիւն

Դասաւ. — Այո՛, այս մասին միշտ
երախտադէտ ըլլալ պարտաւորն է,
բայց...

Վարժ. — Ի՞նչ ըսել կ'ուղեն:

Գասպար. — Ինչ ըսել պիտի ուզեմ.
Իրա՛ւ հիմայ ընդհանուր եռանդ մը
կայ դպրոցները յառաջ տանելու.
բայց գիտե՞ս սիրելի՛ վարժապետ,
որ՝ մինակ չոր ու ցամաք ուրիշներ-
ը շատցունելով, ամսուն վարի ծա-
րը վերի ծարը տղոց գրեթէ փո-
խելով, դպրոցները դասատուներով
լեցունելով, և (ան որ աւելի սրտե-
նիս կը նեղէ) ծախքերն ծանրա-
ցնելով, ամէն բան չի լինար. ես
հաղորդ երանի կուտամ մեր ատեն-
ուան հին վարժատուներուն, որոնց
մէջ պնակ-քերական, մէկ կանոն,
ժամագիրք, նարեկ կը կարգադրենք,
և վարժապետնիս տիրացու կ'ըլլա-
յին և մեզի աղու՛ր աղու՛ր երգեր,
անո՛ւ անո՛ւ շարականներ կը սոր-
վեցնէին. հիմա՞, ուղղորդէն ուղղորդ-
նարեկ կարգացող աշակերտ չկայ:
Այո, Ի՞նչ աղէկ էր Քաջախանը և
օրհնած գաւազանը. ասոնք դպրոց-
ներէն վերցուցիք քչեցիք, և տուիք
տղոց ձեռքը ստակ շահիլ ուղղուն-
րուն շինած գրեթէ, որը ուրիշ
մ'է՛ տեսնել կ'երթայ, մէկը «պօժնուր
մուշու» կ'ընէ. մէկալը «մօն բէր»
կը պուայ, միւսը «մըրսի» կը կըրկ-
նէ, ա՛ռ քեզի Բաբելոնի խառնա-
կութիւն մը, կրնաս նէ մէջէն ել:

Վարժ. — Բայց, Գասպար արքային,
կարծեմ՝ սիւալ գաղափար ունիս վար-
ժարաններու վրայ. չե՞ս գիտեր որ
հիները մինակ կարգաւ կը սորվեցը-
նէին, բայց հիմա, կարգաւորն հետ
տղոց ուսմունք սորվեցնել կ'ուզեն.
և սա ալ աղէկ դիտես որ ծեծը՝ խօսքս
անոր իշուն կը վայելէ:

Գասպար. — Հա՛, հա՛, այդպէս ը-
սել կը վայել ձեզի՛ վարժապետները
արդարացնելու համար, որոնք ուղ-
ղական, սեռական, ո՞ր է մեր ամ-
սական ըսելով, վախճան մ'ալ հա-
նեցին, որ իմանը քամեց. ա՛լ կըր-
նաս նէ տղաքը զոպէ, չ'ըրածին
չեն թողուր. ոչ ծնողքը մտիկ կ'ը-
նեն և ոչ կարգաւորէն կը քաշուին
և ոչ ալ վարժապետէն կը վախնան,
մինչդեռ մենք երբոր ճամբան վար-
ժապետ մը, կարգաւոր մը հեռուէն
կը տեսնենք՝ լեղինիս կը փրթէր,
անմիջապէս կ'իջնէր զանկ ծակ
կը մտնէինք. հիմա հակառակը պա-
տահիլը՝ ծեծը վերցունելն չէ՞ մի.
Մենք եթէ բան չի սորվեցանք, գո-
նէ նարեկ, ժամագիրք, սաղմոս քա-
ղցինք, և կարծեմ սա ալ գրուած
ըլլալու է որ «ոչ լուրցէ բանիւ, լուր»

Ս.Մանվիա, 1 օգոստոս 1900
ԳԱԿԱՌԱՅԻ ՄԸ

Ձրգան հուման իրՄէսի կհհքի
 նհհհհհհհհհհհհ Մհհհհհ ժհհհհհհհհհհհ
 տհհհ հրհհհհհհհհ ժհհհհհհհհհհհհհհհհ
 զհհհհհհհհհհ զհհհհհհհհհհհ հհհհհ ժհհհհհհ
 հհհհհհհհհհհհհհ հհհհհհհհհհհհհհհհհ
 հհհհ հհհհհհհհհհհհհհ հհհհհհհհհհհհհհ
 տհհհ, զհհհհհհհհ զհհհհհհ հհհհհհհհհհհ
 հհհհհհհհհհհհհհ հհհհհհհհհհհհհհհհհ

—Ֆիլիպպեան Գոնիթէօրէ եաղը-
տըղընա կէօրէ, քէմալը կէրմի ին-
թէտարիքեալը ասքերիէ ինքա ի-
տիմէքտէ օլուպ, ասաքիրի ըտի-
ֆէնին եարրն պուրրազ ալլընա չաղ-
ըրընաճաղը ըիվաեթ օլունքեօրէ Ֆի-
լիպպեան պուլընան սիւարի 21իննի
ալայը պու սապահ Բումանիա հու-
տուտընա կիթմիչ տիրէ կէչէն կին
եւ տիկէր իքի սիւարի ալայը Շիր-
զա թարիգիլլէ հուտուտա կէօնա-
րիմիշէր տիրէ Սէկ կիպի եաղան
եաղմուրարտան Սօֆիա-Սոմագօֆ
անմիր եօլ իսալթը պօզուլտըղընան,
ըիմտի թէքմիլնալիւեալը ասքերի-
է Շիրզա թարիգիլլէ վուզու պուլ-
տազտա տըրէ իղնիլի օլան պիլ-
հիւմէ Պուկար զայիթանը՝ ալայ-

—Միլիթեր մանելէլէրտէ պուլուհա
ու.մու.միւսանէլէրին պարաթըմասը իշինն
Ջապթիէ հէղարէթի Շէնիւ Էմանէթի վ
Պէյզըլու միւթէսարըթիւլըլէս մուխապէ
է.է.է.է.

